1870. II. évfolyam. 218. szám. Kedd, november 8.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos és Csathy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A berlini kabinet politikája Franczia-ország s Napoleon irányában.

.·.) A németországi lapok előtt nagyon föltünik az, hogy a metzi fogoly tábor-kart, Bazaine-nel élén Kasselben Napoleon szomszédságában helyezték el, és azt is sejtetik, hogy ez elszállásoltatás korántsem esetlegességnek tulajdonitható, hanem inkább annak, miszerint a berlini kabinetnek érdekében látszik lenni, hogy a napoleonidák, cselszövényeik szálait tetszésük szerint folytassák tovább.

Mi ebből egyátalában nem azt magyarázzuk ki, amit a berlini lapok, mintha t. i. a porosz kormánynak czélja lenne Franczia-országban a Bonaparték uralmát helyreállitani.

Lehet, hogy Bismarck ur némi reménysugarat nem von el a wilhelmshöhei fogoly ablakától, a nélkül, hogy még csak esze ágában is lenne a törpe Napoleont Párisba a Tuilleriák palotájába ismét beültetni.

Mi épen csak egy kis pressiót látunk ebben a toursi kormányra, hogy egy „napoleoni mumus"-sal való fenyegetés által annál előnyösebb békét lehessen kötni a franczia honvédelemmel.

Ugy látszik, tuljártak a porosz junkerek Napoleon eszén, midőn befolyását Bezainere igénybe vették, „egy csapással két legyet akarva ütni." Metzet ennek nyomán csakugyan kardcsapás nélkül hatalmukba keritheték s igy bőven megfizetéték a wilhelmshöhei szállásbért az ex-császár közvetitése nyomán a franczia nemzettel; amellett a franczia köztársasági sereget ezáltal több mint százezernyi harczossal gyöngitették.

E csapást fizikailag nagyon is érzi a köztársaság, de vigaszául szolgálhat, hogy moralis ereje époly mérvben növekedett, amennyiben a konkoly a tiszta mag közül kihullott s miután tudja, hogy csak önerejére kell támaszkodnia, könnyebben számotvethet erejével s a jövővel, mely reá vár.

Legutóbb érkezett táviratok arról értesitik a világot, hogy a fegyverszünetet csakugyan megkötötték volna.

Lehet, hogy a fegyverszünetet békekötés fogja követni. Mi azonban kétkedünk efelett.

A toursi kormány kiáltványa, mely a metzi kapitulácziót után a nemzethez intéztetett, nem oly hangon van irva, melyből sejtenünk lehetne a „minden áron" való békét, mig mástelől az is gyanitható, hogy a metzi nyeresége után a porosz diplomatia sem hajlandó olcsóbb békét kötni, mint akkor, midőn azt a „pucelle" (szüz) várat még nem birták.

Az a kérdés, vajon a fegyverszünetnek melyik fél: a porosz vagy a franczia nemzet veendi-e több hasznát?

Hogy mindenik félre nézve életszükséggé vált a fegyverszünet, a tulzott erőfeszités után, az tagadhatlan.

A porosznak, kiéhezett seregét ujabban élelmi szerekkel kell ellátnia, a honvédelmi kormánynak pedig szerveznie kell véderejét, s pénztárát ujra megtölteni, hogy a szabadság harczát annál nagyobb erélylyel folytathassa.

Ha hitelt adhatunk annak előnyös kölcsönöknek, melyeket a honvédelmi kormány részint angol, részint osztrák, sőt állitólag berlini bankházakkal is kötött, nem lehet viszonylag, a poroszokkal szemközt oly kétségbeesett állása a franczia nemzetnek annyi katasztrofája után se, mint azt a német lapok a világgal elhitetni szeretik, mert a bankházak vezetői nagyon éles szemüek s meggondolják, hová kölcsönözhetik pénzüket ki.

Mi e körülményből azt gyanitjuk, hogy a franczia nemzetet a csapások nemhogy lesujtották volna, de sőt csak most kezd erejének öntudatára ébredezni s lelkesedni, a szabadság szent harcza iránt. És ebben az esetben még lehet, hogy a nemzet milliói, fölkelve, talán kieviczkélhetnek ama hinárból, melybe őket a lelketlen zsarnokság taszitá. Talán véres harczok után, talán eszélyes alku utján, elvégre kivivhatja a köztársaság az óhajtott békét. — de csak akkor, ha a csüggedés halálos lankadságra nem szállja meg, s ha az eddigi csapások a helyett, hogy kétségbe ejtették, fölmagasztalják ama szent harcz tudatában, melyet a zsarnokság ellen kiküzdeni hivatva van.

És ekkor, hiszszük, hogy a Bismarck-féle politika, melynek czélja, a franczia népet saját keblében egymással meghasonlásba hozni, meghiusul a nemzeti érdek által fölélesztett lelkesedésen, — melynek jelszava: — a haza megmentése! —

Óhajtanók, hogy a belviszályokról érkezett legujabb hirek valótlanok legyenek, s megoszlás helyett egyetértés szelleme vezérelje a szabadság derék harczosait!

Akkor a berlini politika, mely Napoleon visszaállitásával ijesztget, czélját, mely a franczia nemzet végmegalázására van irányozva, nem éri; s a szabadság ügye még diadalra vergődhetik!

Mig ellenben a nemzeti viszálkodás csak az önkény-rendszer, csak a zsarnokság czéljai előmozditását fogná eszközleni!

= **A tiszai vasut társulat** nov. 6-án tartotta első kormányzó tanácsi ülését Pesten, saját épületében. Az elnökletet gr. Barkóczy János vitte. A fejedelmi biztos Bartos miniszteri tanácsos nem jelent meg. Ez ülésen határozatba ment az arad-temesvári vonal forgalmának 10 évre átvétele. A társulat főorvosának Pesten dr. Koller választatott. A bécsi igazgatótanácsosok közül gr. Lichnowszky és Schöller jelentek meg.

= **A horváth országgyülés** e hó 12-re hivatott egybe.

— **London**, nov. 7. Oroszország fegyverszünet esetére egy öt százalékos kölcsönt vesz fel, a Barring háztól hir szerint tizenkét millió erejéig.

— **Bécs**, nov. 6. Porosz lapokból jött át az osztrák sajtóba az a hir, hogy Ausztriának a vámegylettel való alkudozása várható, mire a német-franczia kereskedelmi szerződés kétségtelen módositása adna okot és hogy a lipcsei fő consul, Grüner miniszteri tanácsos van kiszemelve az alkudozások folytatására. De ezt a hirt nagyon kétségbe lehet vonni és ha mindjárt lehetséges is az, hogy az emlitett módositás az osztrák vámegyleti tarifa módositását kivánatossá teszi, azért az emlitett alkudozásoknak semmi szilárd alapjuk nincs mind addig, mig legalább megközelitőleg belátható nem lesz, hogy a vámegylet és Francziország közötti kereskedelmi politikai viszonyok miképen alakulnak.

— **Prága**, nov. 6. éjjel. A választások összes eredménye Prágában a következő: Hanke declarans kapott 2205 szavazatot; Schmeikal 1448 szavazatot. Pilsenben az alkotmánypárt váratlanul erős minoritással bir (734 esch, 230 német.) Saazban egyhangulag Banhans, Reichenbergben Grossz és Depretis, Leitmeritzben Wolfrum és Klier választattak meg; Prágában kihágások fordultak elő; a várost erős őrjáratok járták be.

— **Prága**, nov, 6. A főváros valami 100 szavazattöbbséggel választá meg a cseh jelölteket. A néptömeg, a németeket gunyolva, a köztársaságot és Garibaldit éltetve vonult az utczákon. A Wenczel szobor előtt Hulesch alpolgármester hiába szólitá fel a tömeget szétoszlásra. A német casino előtt a biztonsági őrség üzte el a tömeget. A prágai józsefváros és a kereskedelmi kamara alkotmányhiveket választottak.

= **Curiosumképen** megemlitjük, hogy a „Kreuz Z." egészen komolyan hiszi, hogy az észak-németszövetség-gyülés Versaillesbe fog egybehivatni, miután azzal, a szövetségi alkotmány megvizsgálása és helyben hagyása miatt már késlekedni nem lehet s a király jelenléte e gyülésen okvetlenül szükséges, a király pedig a hadseregtől nem távozhatik, tehát a képviselőknek kellene őt Versaillesban felkeresni. Auch eine schöne Gegend.

— **Brüssel**, november 5. A „Journal de Bruxelles" irja: A viszonyok a porosz és belga udvarok közt semmi változást sem szenvedtek. A miniszterium nem szünt meg nemzetközi szempontból tökéletesen correct eljárást követni. Balan, észak-német szövetségi követ viszonyai Anethan külügyminiszterhez folyást a jóakarat teljes kinyomatát viselték.

Franczia-porosz háboru.

Debreczen, nov. 8.

= Lehetetlen el nem ismerni azon buzgalmat, a melylyel a párisiak védelmi állásaikat megerősiteni igyekeznek. Tudva levő, hogy a déli homlokzat, mely legközelebb fekszik a fő bekeritéshez, igen gyenge. Trochunek a körülzárolás óta legfőbb gondja volt e gyönge oldalt előretolt védművek által megerősiteni. E czélból állittattak fel a Hautes-Bruyères és Moulin melletti redoutok, melyek e hasonlóképen megerősitett Villejuif és Vitry helységekkel egy védelmi vonalat képeznek, mely a Bievre pataktól a Szajnáig terjedt. Ez erőditett vonal most a „Temps" egy levele szerint egy uj redoutnak épitése által tökéletesittetett. Ezen redout az orleansi országut azon pontján épült, melyen azt a sceauxi vasut keresztülmetszi. A bajorok pedig Bagneuxben épitettek ezzel szemközt egy ellen-erődöt.

Páris védői mindinkább inkább belátják annak szükségét, hogy a védelmi vonalat Sevresnél, Meudonnál és Clamartnál is előre tolják. A franczia tudósitásokból az tünik ki, hogy Párisban komolyan el vannak határozva arra, hogy egy támadó kirohanás által a német körülzároló vonal megszakitását megkisértsék. A chatilloni és clamarti magaslatok birása a déli homlokzat további sikeres védelmezésére nézve mulhatatlanul szükséges, s ezt akarják is az orleansi uton épitett uj erőd fedezete alatt rohammal elfoglalni. Azonban az e czélból történt kirohanások még mind sikertelenek voltak.

Legközelebb Thiais és Choisy-Le-Roi czéljai a kirohanásoknak. E helyeket a poroszok magok alakitották át védművekké, s ezek most természetes erődöket, s hidföket képeznek a Szajnán három helyen átvezető hidakra nézve. Ezen hidak eszközlik a legrövidebb összeköttetést a III-ik és IV-ik hadsereg közt.

Brüssel, nov. 7. St.-Brienben a royalista párt nagy tüntetést tett. Csoportok fehér zászlókkal vonultak végig az utczákon V. Henriket éltetve — Gambetta hir szerint kilép a kormányból; elhagyta Tourst és a loiri hadsereghez ment. A fegyverszünet nem jő létre, mivel Bismarck nem engedi meg, hogy Páris élelmiszerekkel magát ellátihassa. A toursi és párisi lapok igen óhajtják a békét. Gambettát a constituante egybehivása tárgyában a kormány többi tagja leszavazta. A párisi városházat szigorun őrzik.

Berlin, nov. 7. A párisi kormány megtagadja a fegyverszünet elfogadását. Az észak-német hadsereg eddigi vesztesége 5093 tiszt és 60,108 katona. Az eltüntek száma ezekből 5989. — A tegnapelőtti istenitiszteleten Gaiper rabbi midőn az oravicnburgi zsinagogában papolt, ily felkiáltásokkal szakittatott félbe beszédében: ez az ember nem érdemes arra, hogy isten szavát hirdesse, ő nem tartja meg a körülmetélési parancsolatot. Nagy izgatottság támadt a csendzavaró, a meghalt Lachmann tábori szállító fia, az egyházból kihajtatott.

Karlsruhe, nov. 6. Hiv. berlini tudósitások egyhanguan irják, hogy a metzi tábornokok és tisztek becsületszó mellett helyeztettek szabad lábra, noha Vilmos előbb a franczia tisztek ily elbocsátását megtiltotta. E tény összeköttetésbe hozatik a Napoleon dynastia helyreállitásának szándékával, mi a metzi őrségnek hir szerint tudtul is adatott.

London, nov. 6. Egy nov. 2-ki sürg. jelenti Párisból: Az összes lapok, a „Reveil" és a „Compat" kivételével, békeszeretőleg nyilatkoznak, és gáncsolják Gambettát, ki nem állhat meg helyén.

Brüssel, nov. 5. Thiers fel van hatalmazva, a fegyverszünetet megkötni. Mint mondják, az elsassiak és lotharingiaiak titokban ejtették meg a választást a constituanteba. Marseillesben a polgárőrség hatalmába kerité a praefectura és a kikötő parancsnokság távirdáit.

Egyező nézetek.

*) Abban az egyben, hogy védrendszerünk tökéletlen: bal és jobbboldali lapok egyet értenek, ahonnan nagyon valószinü, hogy a honvédelmi budget megvitatása alkalmával a Tisza féle inditvány sokkal könnyebben keresztül mehet, mint azt némelyek gondolják, habár Kuhn hadügyér kétségkivül debachálni fog az ellen. —

Hogy a közös államnak nem volt eddig tökéletes védrendszeren alapult serege, az mindenesetre nyereség vala reánk nézve a sedani capitulatioig; mert ama tüntetések mellett, melyeket több bécsi lap és a magyar jobboldali lapok közül a „Reform" végbevitt, aligha meg nem indult volna — Magyarország — Ausztria serege, hogy a franczia császárságot a porosz hódító ellen oltalmazza — s ez esetben aligha lelte volna Sedannál sirját a napoleoni tyranuismus.

Mi pillanatig sem haboztunk, mindjárt a hadjárat kezdetével kimondani, hogy rokonszenvünket sem a porosz, sem a franczia dynastiára nem pazaroljuk, sőt több izben nyilván kimondtuk, hogy a porosz győzelem Franczia-országon csak Germaniában szoritja össszébb a zsarnokság vaskapcsát; de egyszersmind azt is tudtuk, hogy a két fő-fő kényurnak csatáiból okvetlenül erkölcsi hasznot von Európa népe, mert vagy egyiknek vagy másiknak koronájába kerül a véres mulatság.

E katasztrofa be is következett Sedánnál előbb, mint vártuk.

Ez leendett ama válságos időpont, (— midőn ugyanakkor a szabadság szent zászlóját meglobogtatá a hirtelen megszülemlett köztársaság, —) amelyben jó lélekismerettel foghattuk volna fegyvert a zollerni zsarnokság ellen, de — hiányzott haderőnk.

Fájdalom, a honvédelmi rendszer nem volt kifejtve. Az események megelőztek minket, s a kedvező pillanatban nem tudtuk beosztani véderőnket, hogy jusson belőle egy hadjáratra is, de jusson határainknak védelmére is, ellenséges betörések esetében.

Ha beavatkoztunk volna: lehet, hogy a szerep változott volna, amennyiben Vilmos király találta volna meg valahol Sedánját.

Mit nyertünk volna mi mindebből? Mit nyert volna a franczia nemzet?

Semmit.

Ellenben nagyon könnyen megtörténhetett volna, hogy, mig mi odakünt Napoleon dynasztiájáért vérünket ontjuk, addig vagy betoppan hozzánk egy hivatlan vendég — az orosz, vagy siet a keleti kérdést akép megoldani, melynek árát csak mi adtuk volna meg, ugy hadászati mint kereskedelmi szempontból véve a dolgot.

Jól tudják mi azt, hogy nagy veszély fenyegeti a közös államnak nyugati részét s közvetve Magyarországot is, ha a porosz gaz dálkodásnak a franczia földön utját be nem vághatjuk. De két rosz közül eszélylyel csak is a kisebb roszat választjuk.

Most a jól szervezett porosz királyi hadsereg ellen sikerrel nem csatázhatnánk s csak a semmivéltel veszélynek lennénk kitéve.

Azt is tudjuk, hogy Franczia-ország után okvetlenül közös államunk német népének meghódításáért fog harczolni a bismarcki politika?

De mikor?! Ez a kérdés.

A porosz sereget erejében a jelen hadjárat kétségkivül kimeritette; hadipénztárát nem kevésbé kiüritette, s mig ez ideiglenes elbágyadását kiheveri, hogy ismét sikerre számithatólag folytasson hadat: — évekre van szüksége. —

A porosz hadnak boa-constrictori pihenését kell közös államunknak fölhasználni arra, hogy védrendszerét tökélyesitse s a honvédelmi rendszert különösen a lehető legmagasabb fokra fejlessze.

De hogy ez történhessék, a bécsi kormánynak félre kell vetni örökölt bizalmatlanságát a magyar nemzet iránt.

Most tehát, miután jobb és baloldali sajtóink egyező nézetben vannak arra nézve, hogy a honvédelmi rendszert mielőbb s mentül nagyobb mérvben kell kifejlesztenünk, azt hiszszük, hogy annak szükségességét annak idejében egész erélylyel hangsulyozandják — a honvédelmi budget megvitatása alkalmával is!

A képviselőházból.

Pest, nov. 5.

A IV. osztály nov 5-én folytatta az urbéri tvjavaslat tárgyalását.

A függőben hagyott 11-ik § helyett igazságügyminiszter ur ezt hozta javaslatba: „Az 1820-ik év óta történt ilynemü foglalások iránti keresetek összefoglalandók a tagositási vagy legelő elkülönitési perrel, a hol ez folyamatban van, s ez utóbbival együtt jönnek tárgyalás és birói itélet alá. — Ha sem tagositás, sem legelő elkülönitése iránt per nincs folyamatban, ugy az 1820 óta történt foglalások iránti kereseti jog, a mennyiben erre nézve 1859. év utolsó napjáig külön per nem indittatott, elenyészettnek tekintetik." Ezen uj § igy elfogadtatott.

III-ik fejezet: erdei haszonvételek rendezése. Itt is a 24. § helyett ujat fogalmazott ig. min. eképen:

24. §. Ott a hol valamely erdő vagy erdőrész már az urbérben községi erdőnek volt bejegyezve, vagy a hol valamely erdő vagy erdőrész akár az urbér behozatalá előtt, akár azután a volt földes ur által vagy birói itélet utján a volt urbéreseknek urbéri szolgalom fejében kizárólagos használatul átadatott, a nélkül, hogy egy volt földesur ezekben a törvényes viszontszolgáltatáson felül magának erdei, vagy legeltetési használatot tartott volna: ezen erdő vagy erdőrész a volt urbéresek kizárólagos tulajdonává válik.

A 26. § eképen módosittatott: „A hol a volt jobbágyok 1848. május 1-ig a faizás törvényes élvezetében voltak, e faizás helyett számukra egy, eme haszonvételnek megfelelő erdőrész lészen kihasitandó azon erdőből, melyben a faizást törvényesen gyakorolták." A többi bekezdés megtartatott.

A 28-dik § első pontja igy módosittatott: „A volt jobbágyok számára kihasitandó erdőtér mennyisége és helye, ha az iránt egyezkedés nem jönne létre, birói itélet által határoztatik meg." A többi pont elfogadtatott.

A 29-ik §-ban az 1848. jan. 1-je helyett május elseje tétetett.

A 30. § azon hozzátétellel a negyedik sorban, hogy a más kivételes haszonvételeket az idézett törvény értelmében gyakorolták — elfogadtatott.

A 31. § módosittatott: „Ha a volt jobbágyok, volt földesuroknak valamely idegen határbeli erdejében gyakorolták az őket megillető faizást: — illetményök azon erdőkből hasitandó ki."

A 32. § meghagyatott s Szakácsi inditványa, hogy a községi jegyzők fél telki erdő illetősége is igtassék be, elvettetett.

A 33. § első pontja a községi erdő iránt meghagyatott. Második alinea-ja felett azonban, mely azt tartalmazza, hogy a községi erdőbe a lelkészek és iskolatanitók számára kihasitandó cádőilletmények is befoglalandók, s ennélfogva abból a község által az illetménynek megfelelő fa-mennyiség kiszolgáltatandó — hosszas vita keletkezett, mert Pásztély János azt kivánta, hogy a papok erdőrésze a patronus erdejében maradjon, s ez által törvényileg legyenek kötelezve a patronusok, a lelkészek és tanitók fa-szükségletét minden időben kiszolgáltatni. Csak igy lesznek biztositva jövendőre, mert a községek elpusztitván kikapott erdőrészeiket, a lelkészek és iskolatanitók tüzelőfa nélkül maradhatnak. Ezt a munkácsi vidékre annyival inkább megadandónak tartja, mert Bacsinszky

---

TÁRCZA.

A gyorsirásról.

Felolvastatott a

„Debreczeni keresk. ifjuság önképző egyl."-ben,

1870. évi november 6-án.

(Folyt. és vége.)

Gabelsberger után Stolze Vilmos lépett fel Berlinben, Gabelsberger rendszerének egyszerüsitését tüzvén ki czélul, azonban — mint egy elismert német irtesz a „Buch der Erfindungen"-ben mondja — fellépése inkább hanyatlás volt, mint fejlesztés a gyorsirás müvészetére, amennyiben egyes jelek nagyon gyakran ugyanoly alakban, kisebb vagy nagyobb, vastagabb vagy vékonyabb, alantabb vagy magasabb irása által mindig mást jelentve, igen nehézzé teszik használatát, s elsajátitása rendkivüli technikai ügyességet s roppant emlékező tehetséget igényel, miután a rendszer főleg szójegyekre van alkotva. Stolze rendszere leginkább Berlinben terjedt el, hol mint porosz találmány a kormány által pártfogoltatik s az iskolákban tanittatik. Hazai nyelvünkre Fenyvessy Adolf tette át 1863-ban, s többen e rendszer szerint irnak a jelen országgyülésen.

Még Gászner Lajos magyar gyorsirási rendszeréről kell megemlékeznem, melyet az a Gabelsberger és Stolze rendszer nyomán, a két rendszernek egymásbóli kiegészitése és nézete szerint tökéletesitése czéljából dolgozott át magyar nyelvre és bocsátott ki 1862-ben, azonban igen kevés gyakorlati eredményt mutatott fel ezen rendszer, s a következő években önállóan magyar nyelvre áttett és kiadott Gabelsberger és Stolze-féle rendszerek teljesen leszoriták működése teréről.

Most tehát áttérek magára a gyorsirás elemezésére, melyet Gabelsberger közkedveltségü rendszere szerint fogok tárgyalni.

A gyorsirást inkább szük, összevont irásnak nevezhetnők, amennyiben az a szavaknak a rendes irásénál egyszerübb betükkeli irása és összevonásából áll. — Gabelsberger rendszere a közönséges latin irás betüinek egyszerüsitéséből, másrészt az emberi hang természeti sajátságainak felhasználásából van alkotva, s igy elsajátitása is sokkal könnyebb, mint azt gondolnók.

Igy találjuk az a hangzót, mint az emberi nyelv legegyszerübb hangzóját a közönséges irás pontjával jelölve, mely egyedül irva, tehát egy pont a és az előszócskát képvisel; — az e hangzó igen gyakori, s kiejtésénél a száj vizszintes irányba huzódik, tehát egyszerü viziranyos vonalkával jelöltetik, mely a közönséges nyomtatási betü k ötjeléhez hasonlit; — az i éles és magas hang, a német irás i betüjének alakját nyeri, azonban önállóan igen ritkán fordulván elő, mindig az előtte vagy utánna levő mássalhangzó emelése által fejeztetik ki jelenléte; — az o betü kiejtésénél a száj mintegy öblösödik, s igy félkör alakot nyer, azonban önállóan szintén igen ritkán használtatván, a mássalhangzókban öblösités által fejeztetik ki jelenléte; az ö betü az o és e betük összetételéből származván, a gyorsirásban is az o betünek mintegy az e betüveli kibővitése által nyer kifejezést; — az u a mangfoknyának legmélyebb hangja, tehát lefelé törekvő hulámvonalka által jelöltetik, azonban egyedül szintén igen ritkán használtathatván, az előtte vagy utána levő más salhangzó mélyitése által fejeztetik ki jelenléte; az ü betü az u és i összetételéből származván, az i betünek az u jegyén keresztül vonása által nyer kifejeztetik, mig a mássalhangzókban a keresztül csatolásban fejeztetik ki jelenléte.

A mássalhangzók jegyeit Gabelsberger részint a nyelv, részint a közönséges latin irásbetü sajátságaiból alkotta, igy pld. az m betünek csak utolsó vonása iratik s képezi ugyanazon betüt, az l betüt a rendes irás hosszu hurok alaku betüjéből leszármaztatva föifelé törekvő kis teli hurok alakkal képviselteti, a b betünek csak egy töredéke, az alapvonás, minden sallangos részei nélkül iratik; — a sziszegő és susogó hangok sz és s nyilt, gömbölyü körvonal által jelöltetnek, az s kisebb az sz nagyobb köralakot nyerve; s igy tovább az egész rendszer, könnyed természetes modorban.

A szavak összevonása és betük kihagyása fokozatosan, logikailag következnek be a rendszer tanulásánál, s mig eleintén csak a magánhangzók hagyatnak ki a mássalhangzók közül, később még a mássalhangzók is kihagyatnak, vagy beolvasztatnak egyik vagy másik betübe, az egyik dicső, a másik szerződő szót képvisel vagy jelképileg tejeztetnek ki, — igy pld. az egy szerüen irott mássalhangzó betük között mindig e magánhangzó van, a. m. lsm = lesem, krsm = keresem, nvztsn = nevezetesen, stb. — az o hangzó az előtte vagy utána álló mássalhangzó öblösitése által, az i hangzó emelés, mig az a hangzó a mássalhangzó vastagitása által fejeztetik ki. Természetesen, hogy e mássalhangzók már mind egyszerüsitett, rövid gyorsirási jegyek, s a mássalhangzók elhagyása, illetőleg jelképi kifejezése által összevont rövid szójegyekké válnak. A rendszerben tovább haladva, még nagyobb rövidség éretik el a nyelvtani összevonás által, mely mindamellett elég természetesen és félreismerhetlenül fejezi ki a szavakat, például gndldi = gondolkodik, krmny = körülmény, fkzsn = fokozatosan, és igy tovább, következnek a szók összevonásai, melyek a tanulás folyama alatt mindig összebb huzódnak.

Végre több gyakorlati szójegy után, a mozgékony rövidités tana következik, mely a közönséges irásnoz képest, tizszeres rövidséggel bir. ezzel történik a szónoklatok utánirása is; itt gyakorta egész szók csupán egy betüvel fejeztetnek ki, a logikai rövidités levén fektetve értelme. igy pld. az ő, mig az egyik mondatban dicső szót jelent, a másikban szerződő vagy más ő-vel végződő szót képviselhet, pld. e két mondatban: „Hova tüntek nemzetünk ő napjai?" „Hogy a ő felek jogtalanságot nem akarnak, egymást irásban biztositják," a logika mindenesetre rávezet, hogy

Gabelsberger rendszere két részre oszlik, az egyik az u. n. levelezési, vagyis a rendes irásnoz képest ötszörösen röviditett gyorsirás, mely egyszerüsége és könnyedsége által már az elemi iskolakban tanitható és elsajátitható: mig a szónoklati gyorsirás a felsőbb iskolák, s általán a következetesen gondolkodni tudóknak válhat könnyen sajátjává s leginkább önhasználatra van hivatva, mig az ötszörösen röviditett levelezésre és közhasználatra, s általán a közönséges irás helyettesitésére alkalmas.

Gabelsberger rendszerét Markovits Iván, a magyar nyelv sajátságait figyelembe véve, sikerülten alkalmazta hazai nyelvunkre, s ujabb kiadásait mindig a gyakorlatból szerzett tapasztalások szerint javitotta s tökéletesbitette. Ez idő szerint tankönyvének 6-ik kiadása van sajtó alatt, mi legélenkebben bizonyitja a Gabelsberger-Markovits féle magyar gyorsirási rendszer kitünőségét.

Önöknek uraim, mint kereskedőknek, felesleges volna bizonyitgatnom a gyorsirás elsajátitása általi időnyereség becsét, jól tudván, hogy: „The times is penny!" Tehát csak melegen ajánlom a gyorsirás elsajátitását, mire alkalmat ohajtok nyujtani azáltal, hogy a jövő hó elején egy tanfolyamot nyitok, hogy a tanulni óhajtókat, ezen előttünk ismeretlen tudomány birására, egyenes és biztos uton vezethessem.

Szőllősy Mihály.

püspök az akkori földesurasággal ilyen szellemü egyességet kötött.

Pásztély módositását pártolta Várady Gábor és b. Kemény G., ellenezte az elnök Petrovay Ákos s az ig. ügy. miniszter is. Szakácsi előadta, hogy ő a belső emberek érdekét valástekintet nélkül mindenkor kész előmozditani, de az eddig végrehajtott elkülönitéshez képest nem tartja tanácsosnak P. inditványát általában mindenütt, a hol még erdőelkülönités nem történt, alkalmaztatni. Az urbéri táblázatok és végrehajtásokban ott találhatni, hogy a hol lelkészek és iskolatanitók voltak, hány marha legeltetésben részesülnek, s a faizást miképen használják. Ez a tényállás kétségbevonhatlan alapja annak, hogy a lelkész és iskolatanitó az urbéres lakossággal együvé sorozandó. És épen a népnél az tenne kellemetlen befolyást, ha a lelkész és iskolatanitó elválva a néptől, a földesurakhoz vágyakoznék. Aztán a legelő- és erdő-különités épen azért kivántatik, hogy a földesurak megszabadulván a szorgalmaktól, tisztán különittessék el valahára a földesuri erdő is.

De Pásztély inditványa itt azért sem vehető fel a törvénybe, mert az a külön rendezést kivánó patronatusi jog és kötelezettségbe vág. Az önként értetik, hogy a hol egyesség jő létre, az nem gátoltatik, de általánosságban nem lehet azt törvényben kimondani, a mit Pásztély kiván; az illető hitközség különben is tartozván a javaslat szerint a belső emberek fa illetményüket kiszolgáltatni — eléggé van gondoskodva a lelkészek és iskolatanitókról.

Végre a második alinea az igazságügyminiszter fogalmazása szerint következőleg fogadtatott el. „Amennyiben a feles között már egyezség nem jönne létre, a lelkészek és iskolatanitók számára kihasitandó erdő-illetmények is a községi erdővel foglalandók össze, s ezen esetben abból az illetménynek megfelelő famennyiséget a község tartozik kiszolgáltatni.

A többi § részint megmaradt, részint csekélyebb módositást kapott.

Jövő tárgyalásra következik az V-ik fejezet a legelőelkülönitésről.

A jegybankügyi bizottság folytatólagos tárgyalásai alkalmával f. hó 16-ra nyilvános ülést tüzött ki, s ez alkalommal felhivandóknak látta a nyilatkozni óhajtó iparosokat és kereskedőket, hogy akár irott nyilatkozataikat, akár pedig azon óhajtásokat, hogy a bizottság által kihallgattassanak, a képviselőház irodájában 15 át megelőzőleg jegyzékbe vétetnék. Az ülés délután 5 órakor a képviselőház szokott helyiségén fog tartatni.

Ujdonságok.

* **A mult vasárnapi zárlövészet** alkalmával a következő egyleti tagok nyertek jutalmat: I. a „Legmélyebb lövés"-nél az első dijat nyerte: Veres László, 2-ikat Borsai S. 3-ikat Bóka János, 4-iket Jóna Dániel. II. a „legtöbb körlövés"-nél az első dijat nyerte: Payer József, 2-ikat Veres László, 3-ikat Borsai S. 4-iket Jóna Dániel.

* **A debreczeni országos** gazdászati iskola földmives osztályában egy hely üresedésbe jött, mely Debreczen város alapitványán betöltésre vár. Az illető tanulók kik a nevezett iskolába felvétetni kivánnak: magok, vagy szüleik által jelentkezzenek polgármester Kovács Lajosnál november 20-ig.

* **Az 1871-ik évi városi költségvetés** tárgyalása ma vette kezdetét a tanács részéről; még e hónapban a gazdászati bizottmány elé kerül az, s a jövő hóban közgyülésre terjesztethetik.

* **A főkapitány elnöklete** alatt 1870. év nov. 10-én d. u. 3 órakor a városháza nagytermében közrendtartási bizottmányi ülés fog tartatni; — kitüzött tárgyak:

1. Lóvonatu vasut ügye.
2. Rott Elkán és Lefkovics József folyamodása, árverési intézet feállithatása iránt.
3. Bádogos mester Tóth Sándor kérvénye, halottas kocsik tarthatása végett.
4. Csapó- és Péterfiautczai mészárszékek megszüntetése iránti javallat.
5. Klima Mátyás emésztő gödrök tisztitására vonatkozó vállalata.

Ugyancsak a főkapitány elnöklete alatt, 1870-ik évi nov. 12-én délután 3 órakor a nagytanácsteremben, a koldulás megszüntetése tárgyában a városi és egyházi közgyülés által e czélra kiküldött vegyes bizottság ülést tartand.

* **Az „Alföldi Hirlap"** közelebbről egy „tudós" ujdonságot közöl, mely kiválóan tanuskodik a lap hirhedt „alapos értesüléséről." A kérdéses hir ez: „Csokonai V. Mihály születésének évfordulati napját folyó hó 20-ikán szándékozik megünnepelni a tanuló ifjuság.... a róla nevezett Csokonai önképzőkör dicskölteményt készittet." Felvilágositásul megsugjuk laptársunknak, hogy költőnk születésének évfordulati napja nem nov. 20, hanem nov. 17., ha ugyan a keresztelési anyakönyvnél az „Alföldi Hirlap" okmánya hitelesebb nem lehet; tudomására juttatjuk azt is, hogy a főiskolában „Csokonai önképző-kör" nem létezik. Az ügy, melyről az „Alföldi Hirlap" valahol hallhatott valamit, igy áll:

* **A főiskolai „önképző társulat"** régi kegyeletes szokásánál fogva, az iskola egykori derék növendéke s a magyar költészet csillaga emlékére e hó 20-án d. u. 4 órakor az énekteremben „Csokonai-ünnepélyt" rendez, melyen az énekkar is közre fog müködni. Az ünnepélyt rendezendő társulat ez évben az előbbi évekénél nagyobb virágzásnak örvendvén, az ünnepély is nagyobb fénynyel s érdekes programm szerint fog megtartatni, reménylvén az ifjuság, hogy a városi vendégek is nagy számmal fogják szerencséltetni látogatásukkal, az ünneplő társulat ülését. Lesznek felolvasások, szavalatok, éneklés és dal; a programm, mint halljuk, változatos leend, melyet később közölni is fogunk. Ez ünnepélyre előre is felhivjuk olvasóink figyelmét, mert míg egy részről élvezetdus órát fognak maguknak szerezni, más részről az ifjuság szellemi munkásait is buzditni fogják tömeges megjelenésökkel.

* **A Girókuti P. Ferencz** által szerkesztett „Kertész Gazda" 45-ik számának Galambposta rovatában a következő minket debreczenieket érdeklő sorokat olvassuk: 16,486. Levél a szerkesztőhöz. Egyik szives jó barátom megirta, hogy miként bántak el a rendezők gyümölcsömmel a debreczeni kiállitás alkalmával [1]), hogy miként kapkodták el [2]); ha a debreczeniek oly kevés figyelmet forditanak a vidékiekre [3]), majd feljegyzem magamnak a jövőre .... de hogy a t. igazgató ur nemvitte Pestre a gyümölcsünket, ezt sajnálom .... Szemptz, 1870 okt. 20. Ritter Mátyás.

Jónak láttuk közölni e sorokat, a „K. G." szerkesztőjének megjegyzésével együtt, s nem mulaszthatjuk el a magunk részéről is vissza nem utasitani azon vádat, hogy mi debreczeniek kevés figyelmet forditottunk a vidékiekre: ez nem áll, sőt még annyira tulságos volt a figyelem irántuk, hogy több debreczeni kiállitó, köztök hogy többet ne emlitsünk Laky Imréné urhölgy — kinek csak legjobb elnevezésü almája több volt 55 fajnál, s ezenkivül körte is számos válfaj — a már felszállitott gyümölcsöt — miután a vidékiek részére volt a hely lefoglalva, visszavitték, s nem szerepeltek a kiállitáson. „D—n" szerk.

* **A rendőrséget figyelmeztetjük,** hogy a Csapó- és Czegléd-utczák közt a csizmadiaszinen keresztülvezető átjáró, az udvart ellepő szekerek és igásjószágok által annyira elszorittatik, hogy kivált e sáros időben az átjárón közlekedő közönség nagy kellemetlenségnek van kitéve a miatt, hogy az átjáróról a sárba szorittatik.

Mivel az átjáró a közönség kényelmére kell hogy szolgáljon: a rendőrségnek joga és kötelessége, a közlekedést gátló és nehezitő akadályokat elháritani, mit el is várunk!

(Beküldetett.)

* **„Járj a magad lábán."** énekes szinmü 3 felvonásban, irta Hopp Gyula, zenéjét szerzé Conrádi és Hopp. Forditotta Beresényi Béla. A debreczeni szinház e tehetséges és buzgó igyekezetü tagjának emez átültetését a „szinpad" hirdeti a szinházi ügynökség üzletjelentése rovatában. A hirdetést átveszszük a szaklapból mi is, de meg nem álhatjuk, hogy a jelzett darabra czélzó reklamot némi módositással ne észrevételezzük. Ugyanis e reklamban ez áll: „Bécsben sokat jövedelmező cassadarab volt. Debreczenben nagy tetszés között adatott." — Elhiszszük, hogy a mü igen jó, mert a kik ismerik dicsérőleg nyilatkoztak felőle, — de mi nem győződtünk meg róla, miután a debreczeni szinpadon még nem láttuk előadatni. Hanem szinrekerülése bekövetkezik nem sokára, már nagyban készülnek a darabra; addig tehát hadd maradjon még függőben az az érintett ártatlan kis reklam.

[1]) E lapok (A K. G.) szerkesztője jelen volt a debreczeni gyümölcskiállitáson, látta a szemptzi gyümöcsöket a legdiszeebb helyen, a lehető legszebb renddel kiállitva.

[2]) A gyümölcsöt csakis a biráló bizottmany kóstolta meg azt pedig, hogy a jó szőlőből két szemtt is megkóstoltak, nem lehet rosz néven venni, mert az idén ritka volt az édes szőlő.

[3]) Hogy figyelmet nem forditottak volna a vidékiekre, erről mit sem tudok, mert ez nem igaz! sőt a vidéki kiránt a debreczeni nép oly figyelmet tanusitott, hogy azoknak engedve a helyiséget, a már oda szállitott gyümölcsöt is haza vitte. G. P. F. szerk.

* **Beküldetett.** A vadászati jognak városunk területén gyakorlására nézve azon szabály áll fenn, hogy szőllős kertekben február 1-ső napjától szüret végéig vadászni tilos. E pontot sokan oda magyarázzák, hogy a szüret végétől február első napjáig a vadászati engedélylyel biróknak meg lenne engedve a szőllős kertekben szabadon vadászni. Ez igen helytelen magyarázata a nem eléggé szabatos rendszabálynak. Igen, vadászni lehet, kinek kinek a maga szőllőjében. De hogy valaki a más szőllőjében mi magán tulajdon, hatósági engedély mellett vadászhasson, — annak semmi jogos alapja nincs. A vadász ebek az oltványokban annyi kárt tesznek, s a golyó srét gyakran annyi gyönyörü fiatal hajtást sodor le, hogy azt arányitani sem lehet a nyulak által okozott kárral, de meg e nyulak ellen a gondos gazda a csemetéket és fákat megtudja védeni bizvást. — Ezenkivül életveszélylyel is járhat a kertekbeni vadászat, mert ezek mellett többnyire igen népes utak haladnak el, s egy eltévedt golyó irányát és meddig haladását alig ha lehet meghatározni. Czélszerü lenne, ha a kertgazdák minden kert kapuban táblára kifüggesztenék, hogy „tilos a vadászat." Ez ellen azt hisszük a hatóságnak sem lenne semmi kifogása.

* **A „gyorsirászati egylet"** főiskolánkban ismét megkezdi müködését, az alakitógyülés ma délután 6 órakor tartatott meg. E korszerü egyletbe, reméljük, tömegesen fognak tódulni tanuló ifjaink.

* **Ragadós kezü syrenek.** Hires korcsma az ujsoron 48, sok botrány is történik e helyen, s csak azon csodálkozunk, hogy már rég óta be nem lett a szenyes üzlet szüntetve. Most legközelebb szombaton egy vidéki paraszt ember, ki gabonáját eladta, tett látogatást a helyen, s onnan mámorosan, (már hogy a bortól vagy szerelemtől — az nem kérdés) nehéz fővel, de meglehetősen könnyebbült erszénynyel távozott, mert a „syrenek csábos hatalma" ezuttal egy ujdonat ujjötvenes forintnak zsebéből tudtán kivül eltünése által is jelentkezett. A két leány, ki a tolvajlást elkövette, Gray Ilon és Nagy Borbála, osztozkodni akartak az ötven forinton, de magok a pénzt felváltani nem mertek, s azzal két tanulót biztak meg, a kiknek aztán a korcsmáros, miután 9 frtig ettek, ittak mulattak, vissza is adott 41 frtot. Az egyik Syren más nap a 20 frt osztalékkal szökni akarván, a korcsmáros megesipte, s maga tett jelentést a dologról, s most mind a két bünös elvan zárva, a tanulók pedig — az iskolai igazgatósághoz jelentettek be.

* **Bundatolvaj.** Sóltész Pálné Nagy Juliana 53 éves csavargó állott ma ujból a kihágások felett itélő biró előtt. Valóban tanulmányozásra méltó arcz, melynek sivár vonásain egy a bün fertelmes pocsolyájában átélt élet erkölcsi rombolással járó viharai félreismerhetlen nyomokat hagytak hátra. E szerencsétlen különös előszeretettel viseltetik a bundák iránt, s csak alig pár hete, hogy a tömlöczből kibocsáttatott, s most vasárnap ujból visszaesett bundalopási maniájába, s az ispotályi parochián a szegény öreg tehenész bundáját az ólból már czipelte el fele, a midőn a sors keze, Z. J. lelkész ur képében, ki épen az udvaron kilépett, utólérte. — A rögzött bundatolvaj ma három havi közmunkával összekötött börtönre itéltetett.

* **Éjjeli rendetlenkedők.** A éjfélutáni kóborlás, s lármázások kezdenek ujra divatba jönni, bár a rendőrség mindent elkövet azok megakadályozására. Legközelebb czegléd-utczán a W. féle kávéház kapuját jó ideig döngette egy bebocsáttatni kivánó részeg compania, s hogy lármás kérésüknek hely nem adatott, azzal állottak boszut, hogy a csengetyü huzóját kitépték, elvitték. Nem ártana az ilyen éjjeli madaraknak, e modern baglyoknak körmére koppintani.

* **Nyaktörő vállalat,** de a mely Gondit s Egeit e derék fényképészeket még sem riasztja vissza a képzelhető nehézségektől, melyek legujabban késztendő mülapjuk előállitásánál eleve is jelentkeznek. Ugyanis ők most Debreczen városát szándékoznak lefényképezni teljes kiterjedésében s a fényképezést a város körül található legnagyobb pontról, az uj gőzmalom épülőfélben levő kéményéről (mely jelenleg már 25 ölnyi magasságra emelkedett fel) fogják eszközölni. Mint hallottuk ma délután vitték ki készleteiket s másztak fel velök a szédítő magasba. Kiváncsiak vagyunk, ha vajon kellő siker kisérte-e nyaktörő vállalatukat.

* **Sokra viheti!** Azon tolvaj, kiről tegnap irtuk, hogy a kegyesrendi atyáknál tett látogatáson rajta veszett, Máté Zsigmond, 20—21 éves csavargó, állitólag Nagyváradról. Valóban nagy reményekre jogositó tolvaj aspiráns, ki egy rövidke hét alatt rémületbe tudta ejteni egymást nyomban követő betöréseivel a rendőrséget. Alig egy hét alatt ilynemü látogatással tisztelte meg özv. Mannó Józsefnét a Szép-utczán, Borsi L-t a Hatvan-utczán, nt. Tóth Mihály tanárt a nagytemplom mellett, báró Josinszkynét a főpiaczon, Lőrincsák aranymüves kirakatát a Széchenyi-utczában, a „fehérló-szálloda" hat szobáját, s végre a kegyesrendi atyákat, hol nt. Szt...l tanár szobájában a tanuló gyermekek csipték meg, s reá zárták az ajtót, aztán a tisztelendő atyák biztos után küldtek s bekisértették. Többnyire ágy- és ruhanemüeket vitt magával, s ezek nagyobbrésze megkerült. Két tolvajkulcs találtatott nála, s ezek egyike oly kitünő, hogy a „fehérló-szállodá"-ban egymás mellett hét szobaajtónak zárja nyilt ki vele könnyeden. Az általa eltolvajlott tárgyak legnagyobb része, ezek közt 14 drb ezüstgyürü a Lőrincsák kirakatából, megkerültek. Társa is volt, de ez megillant, állitólagosan Váradra, hol most nyomoztatik. A ki ily rövid idő alatt, ennyi betörést tud tenni, mint e gézenguz, annak neve valaha a tolvajvilág matadorjai között fog majd emlittetni, a mitől azonban, hogy teljesedjék, talán meg fogja óvni az emberi társadalmat a bünfenyitő törvényszék.

* **N. F. háztulajdonos** a mester-utczán, pár hét előtt, elmeháborodottság következtében elzáratott, s a főorvos által megfigyelve, ez kimondotta, hogy iszákosságból eredő őrjöngése kigyógyithatlan, de kellő házi felügyelet mellett nem lesz veszélyes a társadalomra; kibocsátása elrendeltetett.

(D—y.) **Sürgönyforgalom.** Nov. 5. A pénztárnál felvétetett sürgöny 61 db, megérkezett és kézbesittetett 62 db, felvett 240, kiadatott 510, összesen 873 db.

* **Meghaltak.** Nov. 1. Hatvanu. Balogh István l. Zsuzsánna 4 éves, tüdőlobban; nov. 2. Csapóu. Varga Viktor 18 éves gerinczlobban. Hatvanu. Balogh Eszter f. János 3 hón. aszkórban. Nov. 3. Pfiau. Jecs Mihály f. József 2 hetes, nehézkórban. Pfiau. Szabó József 59 é., szélhüdésben. Czeglédu. Éberst Mihályné Mile Zsuzsánna 72 é., elgyengülésben. Közkór. Vas József 45 é., scorbut beteg. 4. Péterfiu. Kovács Mihályné, Némethi Sára 45 év. gumó korban. 4. Péterfiu. Verendi Pálné, Jóna Mária 45 év. tüdő sorvadásban. 5. Hatvanu. Kovács András fia, István 8 év. bélsorvadásban.

— Róm. kath. nov. 1. Kolda János f. László 4 é., vörhenyben; nov. 4. Tornay Ferencz 49 é., szélhüdésben.

Délutáni posta.

— Ő Felsége a király megelégedését nyilvánitá József főherczegnek kabinetiratában, a honvédség előmenetele felett.

— **Berlin, nov. 7. Mortier erőd uj Breisach mellett kapitulált, 220 fogoly, 5 ágyu esett kezeinkbe. Páris előtt e hó 6-ig nem történt összeütközés.**

— London, nov. 7. A „Morning Post" mondja: Ha Bismarck területátengedést követel, az annyit jelent, hogy a békét nem akarja. A „Daily News" jelenti: 80,000 porosz Menteuffel tábornok alatt Rouanba és Amiensba vonulnak.

— Bern, nov. 7. Montbeliard irányában tegnap erős ágyudörgés hallatszott, ugyan igy Belfort felől. A franciák Veseloist részben elhamvasztották. A lakosság ingóságaival együtt a Schweitzba tömegesen menekül.

— Hamburg, nov. 7. A „Börsenhalle" szerint, ide érkezett angol hajók egy franczia hajóraj megjelenését erősitik Helgoland előtt.

— Verona, nov. 6. Hirlik, hogy az osztrák császárné Valeria herczegnővel együtt Meranból hihetőleg a Garda tó mellett fekvő Sasoba fog jőni.

— Bécs, nov. 7. Tözsde-körökben ma a következő miniszteri névsor forgott: Potocki elnök, Rechbauer bel-, Hopfen pénz-, Unger igazságügyi, Giskra honvédelmi, Rokitanski közoktatási, Mayrhoffer kereskedelmi, Grocholski földmivelési és Sapieha galicziai miniszter.

— Saarbrück, nov. 7. Thionville bombázása ma vette kezdetét.

A „Debreczen" eredeti

MAGÁNTÁVIRATAI.

= **Versailles, nov. 7. [Este.] Párisi magántudósitások szerint Favre és a kormánytagok nagy része a fegyverszünet és a választások megtartása mellett nyilatkoztak, de Trochu ez ellen izgat s nézatét keresztül is vitte.**

= **Tours, nov. 7. A mairek választásánál többnyire republicanusok választattak.**

= **Berlin, nov. 8. A börzén azon hir kering, hogy el van határozva az angol követ visszahivása, ha Páris bombáztatása megkezdetnék.**

= **Constantinápoly, nov. 8. A hivatalos lap mondja, hogy a porta minden támadást 600.000 emberrel verhet vissza, de Oroszország nem gondol a háborura.**

= **Versailles, nov. 8. [Hivatalos] Miután a párisi kormány mindenelőtt Páris élelemmel ellátását katonai aoquivalens nélkül ajánlotta, s ezen feltételek porosz részről el nem fogadhatóknak találtattak, Thiers utasitást kapott Párisból, hogy az alkudozásokat szakitsa félbe.**

KÖZGAZDÁSZAT.

(e) Debreczen, nov. 8. Hetivásárunk az alig járható utakhoz mérten lehetősen felgyült, sok mindenfélét szállitottak, élet-félét legkevesebbet, az élet hamar elkelt, a következő árakon, köblönként a buza, 9—10 frt kétszeres 7 frt, rozs 5 frt 30—50 kr. zab, s árpa hiányzott, tengeri 4 frt 20—30 kr. Az ó szalonna készlet megfogyott, a nyers és kész bőrnek lehetős kelendősége volt; zöldség-félét sokat szállitottak, mind a mellet mérsékelt ár mellett jó kelendőségnek örvendett, káposzta 100 fej 4—6 forint, zeller 100 30—90 kr. 1 zsák krumpli 1 frt—1 frt 10 kr.

Az idő elég szelid, s változatva, derül, borul, esőhez közel áll.

Nyilt tér.*)

Gorgonzola, Chester, Ementthali, Gróji, Neuchateli, Fromage de Brie, Parmazán sajtok; Halikra, Orosz. Ajok, Ajócska, Tinnhal, Anchovis, Tengerirák, Lazacz, Tekercs, és páczolt häring.

435. — **Geréby és Hannignál.**

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről nov. 8-ról.

Arany . . . 5 frt 80 kr. | Ezüst . . 120 frt 25 kr.

Felelős szerk. és kiadótulajdonos: **OLÁH KÁROLY.**

HIRDETÉSEK.

Magyar királyi szab. tiszavidéki vasut.

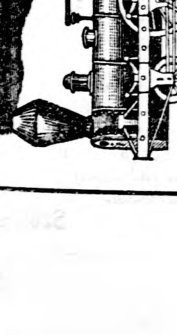

MENETREND,

1870. ápril 5-dikétől kezdve további rendelésig.

I. Bécs és Pestről Kassa felé.

	ó. p.		ó. p.		ó. p.	
Bécs indul.	8 —	este.	7 30	reggel.		
Pest	6 43	reggel	5 18	este.		
Czegléd	9 39	„	8 —	„		
Szolnok	10 37	„	6 8	éjjel.		
P.-Ladány	1 33	délután	12 21	„		
Debreczen	3 5	„	2 30	reggel.		
Nyiregyh.	4 33	„	4 24	„		
Tokaj	5 31	„	5 50	„		
Miskolcz	7 24	este.	8 20	délel.	2 45	délut.
Kassa érk.	9 56	„	12 33	délután	5 36	„

II. Bécs és Pestről Arad felé.

	ó. p.		ó. p.	
Bécs indulás	8 —	este.	7 30	regg.
Pest „	6 30	reggel.	5 18	este.
Czegléd „	9 24	„	8 10	„
Szolnok „	10 15	délel.	9 47	éjjel
Mező-Tur „	11 29	„	11 40	„
Csaba „	1 9	dulut.	2 36	„
Arad érkezés	2 52	„	5 11	regg

III. Bécs és Pestről N.-Várad felé.

Bécs indul.	8 ó. — p.	este.	7 ó. 30 p.	regg.
Pest „	6 „ 34 „	regg.	5 „ 18 „	este.
Czegléd „	9 „ 39 „	„	8 „ — „	„
P.-Ladány „	2 „ 7 „	délut.	12 „ 40 „	éjjel.
B.-Ujfalu „	3 „ 7 „	„	2 „ 17 „	regg.
N.-Várad érkez.	4 „ 15 „	„	4 „ 8 „	„

IV. Kassáról Pest és Bécs felé.

	ó. p.		ó. p.		ó. p.	
Kassa ind.	5 21	regg.	10 15	délel.	3 28	délut.
Miskolcz	7 55	„	2 55	délut.	7 19	este érk.
Tokaj	9 37	„	5 27	este.		
Nyiregyh.	10 39	„	7 8	„		
Debreczen	12 19	délut.	9 54	éjjel.		
P.-Ladány	1 57	„	11 57	„		
Szolnok	4 39	„	4 16	regg.		
Czegléd érk.	5 33	„	5 35	„		
Pest „	8 40	este.	8 40	„		
Bécs „	6 18	regg.	6 42	este.		

V. Aradról Pest és Bécs felé.

	ó. p.		ó. p.	
Arad indulás	12 26	délut.	8 47	este.
Csaba „	2 7	„	11 23	éjjel.
Mező-Tur „	3 43	„	2 15	„
Szolnok „	5 —	„	4 31	regg.
Czegléd érkezés	5 48	este.	5 50	„
Pest „	8 40	„	8 40	„
Bécs „	6 18	reggel.	6 42	este.

VI. N.-Váradról Pest és Bécs felé.

N.-Várad indul.	11 ó. — p.	délel.	8 ó. 12 p.	este.
B.-Ujfalu „	12 „ — „	„	9 „ 50 „	éjjel.
P.-Ladány érkez.	12 „ 55 „	délut.	11 „ 15 „	„
Czegléd „	5 „ 33 „	„	5 „ 35 „	regg.
Pest „	8 „ 40 „	este.	8 „ 40 „	„
Bécs „	6 „ 18 „	regg.	6 „ 42 „	este

A közállomásokróli indulás ideje: a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva

Pálya-csatlakozások:

I. Aradon: a) A Czeglédről reg. 5 óra 11 perczkor megérkező vonat a Károlyfehérvárra regg. 6 ó. 21 p.-kor induló vonathoz. b) A Károlyfehérvárról d. e. 11 ó. 50 p.-kor megérkező vonat a Czeglédre d. u. 12 ó. 26 p.-kor induló vonathoz.

II. Püspök-Ladányban: a) A Czeglédről d. u. 1 ó. 8 p. és Kassáról 1 ó. 32 p.-kor megérk. vonatok a N.-Váradra d. u. 2 ó. 7 p.-kor ind. vonathoz. b) A Czeglédről éjj. 11 ó. 57 p. és Kassáról 11 ó. 31 p. kor megérkező vonatok a N.-Váradra 12 ó. 40 p.-kor éjj. ind. vonathoz. c) A N.-Váradról d. u. 12 ó. 45 p.-kor megérk. vonat a d. u. Kassára 1 ó. 33 p. és Czeglédre 1 ó. 57 p.-kor ind vonatokhoz. d) A N.-Váradról éjj. 11 ó. 15 p.-kor megérk. v. az éjjel Czeglédre 11 ó. 57 p. és Kassára 12 ó. 21 p.-kor induló vonatokhoz.

III. Miskolczon: a) A Czeglédről d. u. 7 ó. 4 p. és Kassáról 7 ó. 19 p.-kor megérk. vonatok a Pest és Hatvanra 8 ó.-kor ind. vonathoz. b) A Kassáról r. 7 ó. 35 p. és Czeglédről 7 ó. 45 p.-kor megérk. vonatok Hatvan és Pestre r. 8 ó. 15 p.-kor ind. vonathoz. c) A Pest és Hatvanról r. 7 ó. 25 p.-kor megérk. vonat a Czeglédre 7 ó. 55 p. Kassára 8 ó. 20 p.-kor regg. induló vonatokhoz. d) A Pest és Hatvanról d. u. 2 ó.-kor megérk. vonat a Kassára 2 ó. 45 p. és Czeglédre 2 ó. 55 p.-kor elinduló vonatokhoz csatlakoznak.

AZ IGAZGATÓSÁG.

ANTALFFY LAJOS,

órás Debreczenben.

(Boltja a városháza piaczi részén levő „TÖRÖRHÖZ" czimzett dohány-, szivar- s bélyeg-eladási helyiségével egybeköttetésben.

Van szerencsém a t. cz. közönség figyelmébe ajánlani e legdusabban felszerelt **óraraktáramat**, a lehető legolcsóbbra **leszállitntt áron, egy évi irásbeli jótállás mellett.**

	frt.
Ezüst hengeróra 4 rubinköre járó patent-üveggel	8—10
Finomabb arany szegélylyel ugró	11—12
Egész aranyozott compassal	12—13
Angol mintára lapos kristályüveggel	13—14
Gazdászati óra (remontoir)	15—16

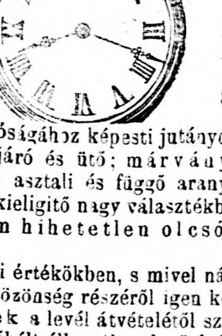

	frt.
Ezüst horgonyórák 15 rubin köre, patent üveggel, ugrós	14—17
Finom angol mintára	15—18
Kettős fedéllel	15—18
Kettős fedéllel angol mintára	19—24
Remontoir	25—36
Horgonyórák, melyeket felhuzni soha sem kell	40—45
8 napos pendul-óra	19—23

Ezen például fethozott órák olcsóságához képesti jutányos árak mellett ajánlom arany urés női óráimat, franczia 8—14 napig járó és ütő; márvány, alabastrom, bronz s vas öntvénytoku üvegborıték alatt leve asztali és függő aranykerekes óráimat, inga (pendul) órákban a legkissebbtől a legnagyobbig, kieligitő nagy választékban.

Schwarzwaldi fali óráim hihetetlen olcsó árért, kezdve 1 frt 50 krron szintén egy évi jótállás mellett.

Órákat cserébe elfogadok valódi értékökben, s mivel nálam határozott ár van, s ára minden jószágon rajta van, a csere a t. cz. közönség részéről igen könnyü és biztos.

Vidékröli megrendelések a levél átvételétől számitva 5 nap mulva küldetnek szét mivel elvem, csakis egész tökéletes kipróbált állapotban levő órákat adni ki üzletemből.

Uj Torony-órák készitését vagy ócskák kijavitását gyorsan teljesitem.

Hirdetmény.

A Néhai Deák Ferenczné hagyatékához tartozó, s a debreczeni 2062-ik számu telekkönyvbe irt hatvan-utczai 1333-ik számu 2000 frt becsértékü ház és utánna való földje, a gyámhatóságnak rendelete folytán, a kiskoru árvatulajdonosok érdekéből folyó 1870-ik évi november hó 17-dik napján d. u. 2 órakor a helyszinén, szükség esetében december 19-én ugyancsak d. u. 2 órakor birói árverésen elfogadtatni. Az árverési feltételek alulirottnál megtekinthetők.

Debreczen, október 2. 1870.

Mészáros József, tanácsnok.

403 3—3

Debreczen 1870, Nyomatja Telegdi Lajos betüivel Szőllősy Mihály.